

কৃষক রাইজলে গোহাবি
 আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্ৰিকাখনিৰ ইসংস্কৰণ মুকলি কৰা হৈছে।
 গতিকে কৃষক বাইজে আমাৰ ৱেব চাইট www.aau.ac.in লগ অন কৰি 'ঘৰে-পথাৰে' ইসংস্কৰণৰ সুবিধা গ্ৰহণ কৰিবাবি।
মুখ্য সম্পাদক
 'ঘৰে-পথাৰে'
 সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সংগঠকালয়
 অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পঞ্জীয়া কৃষি পত্ৰিকা
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

□ ৪৪ ত্ৰ. বছৰ □ সংখ্যা ১৪ □ ১৬ জুনাই - ২০২৩ □ ১ - ১৫ শাওণ, ১৯৪৫ শক □ মূল্য - ১.০০ টকা **GHARE - PATHARE** **PMG - 19 of 2005 - 06**

অসমৰ এক কোটি গছৰ জমা কাৰ্বন পৰীক্ষণৰ বাবে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰে টেৰি'ৰ বুজাৰুজি চুক্তি স্বাক্ষৰ

কাৰ্বন বিস্তীয় ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায়ত অসমৰ ১ কোটি গছৰ জমা কাৰ্বনৰ পৰীক্ষণ কৰি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি গৱেষণা সংগঠকৰ সভাগৃহত আয়োজিত চুক্তি স্বাক্ষৰ অনুষ্ঠানত টেৰিৰ জোষ্ঠ সংগঠকদয় ৫° জে ভি শৰ্মা আৰু ডি চহৰীয়াই কয় যে

চন্দন ডেকাই এই চুক্তিৰ জৰিয়তে অসম সহযোগত 'এপাৰ্টৰ অধীনত বিমোট চেন্সিং আৰু জি.আই.এছ.ৰ পৰিচয়' বিষয়ক এক দুদিনীয়া পৰিশক্ষণ অনুষ্ঠিত হৈ যায়। যোৱা ৪ আৰু ৫ জুনাই তাৰিখে অনুষ্ঠিত এই পৰিশক্ষণত কৃষিক্ষেত্ৰৰ ভৌগোলিক তথ্য সংগ্ৰহ, দৃশ্যমান, ব্যাখ্যা, অৱেষণ আৰু সংৰক্ষণৰ বৈজ্ঞানিক প্ৰক্ৰিয়াৰে উন্নত সিদ্ধান্ত লোৱাত সহায় হোৱাকৈ বিভিন্ন কাৰিকৰী পৰিশক্ষণ প্ৰদান কৰা হয়। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিজ্ঞানী, অধ্যাপক, প্ৰকল্প বিষয়া আৰু কৰ্মচাৰী আৰু ছাত্ৰছাত্ৰীৰ সামৰ্থ গঢ়ি তোলা কাৰ্যসূচীৰ অংশ হিচাপে পৰিশক্ষণত প্ৰতিখন মানচিত্ৰত পদ্ধতি, মেপিংৰ বাবে ব্যৱহাৰ মাপকাৰ্তি আৰু মুক্তভাৱে উপলব্ধ চৰ্কুটৰেৰ সহায়ত হাতে-কামে পৰিশক্ষণকে ধৰি কাৰিকৰী আলোচনা

অসমৰ ১ কোটি গছৰ জমা কাৰ্বন পৰীক্ষণৰ বাবে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ো নতুন দিল্লীৰ শক্তি আৰু সম্পদ প্রতিষ্ঠান (টেৰি) আৰু বিনিউ পাৰাৰ ছিনাবেজি পাইভেট লিমিটেডৰ সৈতে এক বুজাৰুজি চুক্তি স্বাক্ষৰ কৰাৰ অৱস্থাত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ৫° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকা আৰু টেৰিৰ জোষ্ঠ সংগঠকদয় ৫° জে ভি শৰ্মা আৰু ডি চহৰীয়া প্ৰমুখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিশিষ্ট ব্যক্তিসকলক দেখা গৈছে।

যোৰহাটৰ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে নতুন দিল্লীৰ শক্তি আৰু সম্পদ প্রতিষ্ঠান (টেৰি) আৰু বিনিউ পাৰাৰ ছিনাবেজি পাইভেট লিমিটেডৰ সৈতে এক বুজাৰুজি চুক্তি স্বাক্ষৰ কৰে। এই চুক্তিৰ জৰিয়তে অসমৰ বিভিন্ন পাত্ৰ লোকসকলৰ ব্যক্তিগত ভূমিৰ প্ৰতিজোপা পঞ্জীভূত গছত জমা হোৱা কাৰ্বন বিশেষ পদ্ধতিৰে মূল্যায়ণ কৰি আস্তংৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত

বিশ্বব্যাপি কাৰ্বন নিৰ্গমনে ভয়ংকৰ কৰণ ধাৰণ কৰাৰ সময়ত প্ৰতিজোপা গছৰ বিপৰীতে গছৰ গৰাকীয়ে গছ জীয়াই ৰখাৰ বাবে লাভায়িত হ'ব। অসমৰ ভিতৰতে কৃষিক্ষেত্ৰৰ সৈতে জড়িত এনেধৰণৰ এইটো প্ৰথম প্ৰকল্প বুলি উল্লেখ কৰি দৃশ্য-শ্ৰাব্য ব্যৱস্থাপনাৰে প্ৰকল্পৰ সবিশেষ ব্যাখ্যা আগবঢ়ায়। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ৫° বিদ্যুৎ

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত মিলেটৰ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ আৰু মূল্য সংযোজনত উদ্যমিতা বিকাশৰ পৰিশক্ষণ সম্পন্ন

মিলেটৰ জৰিয়তে অধিক পৰিপুষ্টি আহৰণৰ বাবে আৰু খাদ্য হিচাপে মিলেটৰ গুৰুত্ব বৃদ্ধি পোৱাৰ সময়ত মিলেটৰ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ আৰু মূল্য সংযোজনৰ দিশত বিভিন্ন পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে। যোৱা ২৪ আৰু ২৫ জুন তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সামুহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ অসমৰ পৰিশক্ষণৰ ওপৰত বিশেষ পৰিশক্ষণ

সমষ্টিৰ কৃষিকৰণৰ গৱেষণা প্ৰকল্পৰ অধীনত বাগীৰাৰ কণীধৰণৰ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ আৰু মূল্য সংযোজনৰ বিষয়ত দুদিনীয়া পৰিশক্ষণ অনুষ্ঠিত হৈ যায়। এই পৰিশক্ষণত যোৰহাট জিলাৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ ১০ গৰাকী নিৰ্বাচিত ক্ষুদ্ৰ মহিলা উদ্যোগিক মিলেটৰ মূল্য সংযোজন আৰু পৰিশক্ষণৰ ওপৰত বিশেষ পৰিশক্ষণ

প্ৰদান কৰা হয়। পৰিশক্ষণটোত পৰিশক্ষণার্থীসকলক বাগীৰাৰ কণীধৰণৰ পৰা বিভিন্ন সুসাদু তথা মূল্য সংযোজিত খাদ্য উপকৰণ ঘৰতে প্ৰস্তুত কৰাৰ ওপৰত পৰিশক্ষণ দিয়া হয়। পৰিশক্ষণৰ সামৰণি অনুষ্ঠানত ভাৰপ্ৰাণু কৃষি গৱেষণা সংগঠক দৃশ্যমান শইকীয়া, এপাৰ্টৰ নডেল বিষয়া ৫° কুমাৰ বৰগোহাঁই, শস্য বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰৰী অধ্যাপক ড° কল্যাণ পাঠক আৰু সামুহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ বিজ্ঞানগুৰু ড° মামলি দাস উপস্থিত থাকে। জোষ্ঠ বিজ্ঞানী ৫° মলয়া গাঁওৰ উদ্যোগত (৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
বানান্তৰ অঞ্চলত শালিধান	২
গুৰুমহৰ ছালত টেমুনা বন্ধা	২
আমাৰ একায়াৰ	৩
মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম	৩
উদ্যান শস্য	৮
জীৱাণু সাৰ ব্যৱহাৰ কৰোঁতে	৮

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত বিমোট চেন্সিং আৰু জি.আই.এছ.ৰ পৰিচয়ৰ ওপৰত দুদিনীয়া পৰিশক্ষণ সম্পন্ন

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত গৰাকীয়ে পৰিশক্ষণ কাৰ্যসূচীত অংশগ্ৰহণ কৰে। এপাৰ্টৰ প্ৰধান বিজ্ঞানী তথা বিকল্প নডেল বিষয়া ৫° দেৱানন্দ দাসে আদৰণী ভাষণ আগবঢ়োৱা উদ্বে৳ৰ অনুষ্ঠানটোত ভাৰপ্ৰাণু কৃষি গৱেষণা সংগঠক দৃশ্যমান শইকীয়াই নিখুত কৃষিৰ দিশত ভূ-স্থানীয় প্ৰযুক্তিৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে প্ৰকাশ কৰে। কৃষি পথাৰত স্প্ৰে আৰু নিৰীক্ষণৰ বাবে ড্ৰংৰ ব্যৱহাৰ, জি.পি.এছ. গাইডেড মেচিন আদি ব্যৱহাৰৰ ওপৰত আলোকপাত কৰে। দুদিনীয়া পৰিশক্ষণটোত জোষ্ঠ জি.আই.এছ. বিশেষজ্ঞ সুৰঞ্জনা বৰা, প্ৰকল্প বিজ্ঞানী অভিত শ্ৰীবাস্তৱ প্ৰিয়জন গোস্বামী, বিশ্ববিদ্যালয়ৰ জলসিদ্ধন ব্যৱস্থাপনাৰ প্ৰধান বিজ্ঞানী ৫° বিপুল ডেকা, প্ৰকল্প বিজ্ঞানী দেৱৰত গণে, ব্ৰেশা কেঁৰাৰে পৰিশক্ষণ আগবঢ়ায়। এপাৰ্টৰ প্ৰধান বিজ্ঞানী আৰুনডেল বিষয়া ৫° কুমাৰ বৰগোহাঁইয়ে কৃষি ক্ষেত্ৰত বিমোট চেন্সিং

কৰা হয়। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন বিভাগৰ অধ্যাপক, গৱেষক, প্ৰকল্প কৰ্মচাৰী আৰু ছাত্ৰছাত্ৰীকে ধৰি কৃষি পৰিশক্ষণ প্ৰদান কৰা হয়।

আৰু জি.আই.এছ. প্ৰযুক্তি শিকিবলৈ আৰু ব্যৱহাৰ কৰাৰ দিশত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিবলৈ আহ্বান জনায়।

ডাউন টাউন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ চুক্তি সম্পন্ন

অসম ডাউন টাউন বিশ্ববিদ্যালয়ত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ শিক্ষার্থীসকলক সুবিধা হোৱাকৈ কৃষি বিজ্ঞানৰ পাঠ্যক্ৰম মুকলি কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিব। সেই উপলক্ষে ডাউন টাউন বিশ্ববিদ্যালয় আৰু অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিশক্ষণ দিশত দক্ষতাপূৰ্ণ শিক্ষার্থী গঢ়াৰ লক্ষ্যৰে যোৰহাটৰ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সঁতে এক বুজাৰুজি চুক্তি

উপনীত হৈ ২০২৩-২৪ শিক্ষা বৰ্ষৰ পৰা চাৰি বছৰীয়া অনার্চসহ কৃষি বিজ্ঞানৰ বি এছ চি পাঠ্যক্ৰমৰ শুভাৰন্ত্ৰণি কৰিব। এই কাৰ্যসূচীত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হৈ মুখ্য অতিথি হিচাপে অংশগ্ৰহণ কৰে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ৫° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাই। কৃষি শিক্ষা, গৱেষণা আৰু উন্নয়নৰ দিশত বুজাৰুজিৰে যোৰ প্ৰচেষ্টাৰে কাম কৰাৰ বাবে দুয়োখন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ এই প্ৰয়াসে নিশ্চিতভাৱে শিক্ষার্থীসকলক উপকৃত কৰিব।

ବାନାକ୍ରାନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳତ ଶାଲିଧାନର ଖେତିର ବ୍ୟବସ୍ଥାପନା

অসমত ধান খেতি যদিও আছ,
শালি আৰু বৰো হিচাপে কৰা হয় তথাপি
শালি খেতিৰ প্ৰসাৰতা আধিক। আহাৰ-
শাওণ মাহত আৰম্ভ কৰি আঘোণ-পুহ
মাহত চপোৱা খেতিৱেই শালি খেতি।
আমাৰ বাজ্যখন প্ৰতিবছৰে বানপানীৰ
কবলত পৰে আৰু ধান খেতিৰ বিস্তৰ
ক্ষতি সাধন হয় ফলত কৃষক বাইজ
অৰ্থনৈতিকভাৱে ক্ষতিৰ সমুঠীন হোৱাৰ
উপৰি হাৰভঙ্গ পৰিশ্ৰম অথলে যায়।
এনে পৰিস্থিতিত কৃষক বাইজে হতাশ
নহৈ বানান্বন্ত অঞ্চলত শালিধানৰ
খেতিৰ পৰা কেনেকৈনো আশানুৰূপ
উৎপাদন পাব পাৰি তাৰ প্ৰতিহে চকু
দিয়া উচিত।

জাত নিৰ্বাচনঃ অসমৰ শালিধানৰ খেতি
কৰা বহু অঞ্চলত কঠীয়া ৰোপণ কৰাৰ
পাছতেই বানপানী আহি ৰোৱা কঠীয়া
নষ্ট কৰি পেলায়। এনে পৰিস্থিতিত
দুস্প্রাহলৈকে (১৫-১৮ দিন পৰ্যন্ত)
পানীত ডুব গৈ থাকিও বাচি থকা
শালিধানৰ জাত যেনে - ৰঞ্জিঁ চাৰ-১,
বাহাদুৰ চাৰ-১, জলশ্বী, জলকুঁৰৰী আৰু
প্লাইৱ নামৰ তিনিবিধ ধান অসম কৃষি

বিশ্বিদ্যালয়ে উদ্ভাৱন কৰি উলিয়াইছে।
তিনিবিধ জাতেই পক্ষজ আৰু এফ. আৰ.
১৩ এ নামৰ জাত দুটোৰ মাজত সংকৰণ
ঘটাই উদ্ভাৱন কৰা হৈছে। মুঠ কৃষিকাল
১৫০-১৫৫ দিন। উৎপাদন প্ৰতি বিঘাত
১৮-২০ মোন পাব পাৰি।

বাজ্যখনৰ যিবোৰ অঞ্চল
নিশ্চিতভাৱে বানপানীৰ কবলত পৰে
সেইবোৰ অঞ্চলত বানপানী আহাৰ
আগতে বা বানপানী যোৱাৰ পিছত কৰিব
পৰা কমদিনীয়া জাত নিৰ্বাচন কৰিব
লাগে। এনেকুৱা পৰিস্থিতিত খাপ খাৰ
পৰাকৈ বিশ্বিদ্যালয়ে উদ্ভাৱন কৰা কম
দিনীয়া (৯০-১০০ দিনৰ ভিতৰত) ধৰনৰ
জাতসমূহ হৈছে - লুইত, কপিলি, দিচাং,
ক঳ং, দিখৌ ইত্যাদি। যিবোৰ অঞ্চলত
সাময়িকভাৱে বানপানীৰ সৃষ্টি হয় অথবা
নিশ্চিতভাৱে বানৰ গৰাহত ন পৰে
সেইবোৰ অঞ্চলৰ বাবে বয়সীয়া কঠীয়া
ৰোপণ কৰিলেও উৎপাদন কমি নোয়োৱা
জাত নিৰ্বাচন কৰিব লাগে। এনে দুবিধ
জাত হৈছে - প্ৰফুল্ল আৰু গীতেশ।
দুয়োবিধ জাতেই ‘আকিশালী’ আৰু
‘কুশল’ নামৰ জাত দুটা সংকৰণ ঘটাই

ଗର୍ବ-ମ'ହି ଛାଲତ ଟେମୁନା ବନ୍ଧୀ (ଲାଙ୍ଘି) ବୋଗ

বর্তমান সময়ত আমাৰ
পশ্চিমালকসকলৰ মাজত চৰ্চিত অন্যতম
বিষয় হৈছে গৰু-ম'ৰ ছালত টেমুনা হোৱা
বেমাৰ যাক ইংৰাজীত কোৱা হয় লাম্পী
ফিল ডিজিজ। এই ৰোগত গৰু-ম'হৰ ছালৰ
তলত টেমুনা বা লাম্প উচ্চে কাৰণে এই
ৰোগৰ নাম লাম্পী ফিল ডিজিজ হ'ল।

এই লাম্পী বেমারটো পোন
প্রথমবাবৰ বাবে ১৯২৯ চনত জান্মিয়াত
ধৰা পৰিছিল। লাহে লাহে প্রায় সকলো
আফ্রিকান দেশলৈ এই ৰোগ বিয়পি
পৰিছিল। ইয়াৰ পাছত ক্রমে পশ্চিম এছিয়া,
দক্ষিণ-পূব ইউৱোপ, মধ্য এছিয়া, দক্ষিণ
এছিয়া আৰু ২০১৯ চনত চীন দেশতো
এই ৰোগৰ প্রাদুৰ্ভাৱ ঘটে। বিশ্ব খাদ্য আৰু
কৃষি সংস্থা বা এফ.এ.আ.’ৰ মতে
বৰ্তমানেও এই ৰোগে আফ্রিকা আৰু দক্ষিণ
এছিয়াৰ কিছুমান দেশ আৰু টকীত তাৎক্ষণ
চলাই আছে। ২০১৯ চনৰ আগষ্ট মাহত
এই ৰোগে বাংলাদেশৰ পৰা ভাৰতৰ উত্ত্বিয়া
আৰু পশ্চিমবঙ্গত প্ৰৱেশ কৰে। ইয়াৰ
পাছৰ পৰা বৰ্তমান ভাৰতৰ প্ৰায় প্ৰতিখন
ৰাজ্যতে এই ৰোগ বিয়পি পৰিষেছে। আমাৰ
অসমো ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। অসমৰো
বিভিন্ন জিলাত এই ৰোগে সন্ত্রাসৰ সৃষ্টি
কৰিবছে।

ছালৰ ঠিক তলত প্ৰায় ২-৫ ছেন্টিমিটাৰ
জোখৰ কিছুমান টেমনো বাক্ষি ফুলি উঠে।
এই টেমনাবিলাক আনকি শ্বাসনলী আৰু
খাদ্যনলীৰ শ্ৰেণী আৱৰণতো দেখা যায়।
ফলত জন্মটোৱে ভালকৈ খাদ্য খাব
নোৱাৰা হয়। এই বেমাৰত আক্ৰান্ত
জন্মটোৰ ছালখন স্থায়ীভাৱে নষ্ট হৈযোৱাৰ
ফলত ছালখনৰ মূল্যও নাইকীয়া হৈ পাৰে।
ইয়াৰ লগে লগে জন্মটোৰ বৃদ্ধি, উৎপাদন
আৰু প্ৰজননতো বাধা আহি পাৰে। এই
ৰোগত জন্মটোৰ মৃত্যু পৰ্যন্ত হ’ব পাৰে।

ভাইৰাছে আক্ৰমণ কৰাৰ প্ৰায়
এসপ্ৰাহৰ পিছতৈ পশুধনটিৰ প্ৰচণ্ড জৰু
উঠে (১০৬ ডিগ্ৰী ফাৰেনহাইট পৰ্যন্ত) আৰু
ছালৰ তলত থকা লিঙ্ঘ প্ৰষ্টুতসমূহ
ফুলিবলৈ আৰস্ত কৰে। এসপ্ৰাহ মানলৈ
এই জৰু আপৰিৰিবৰ্তিত হৈথাকে ইয়াৰ লগে
লগে চৰু আৰু নাকৰ পৰা বীজলুৰা পদাৰ্থ
ওলাৰবলৈ ধৰে। টেমনাবোৰ দেহৰ প্ৰায়

এই বেমারটোনো কি, কেনেকৈ হয়? সকলো অংশলৈ বিয়পি পৰে। কোনো

উন্ন্যোগ করা হৈছে। কৃষিকাল ১৫০-
১৫৫ দিন। প্রফুল্ল আৰু গীতেশৰ বুঢ়া
কঠীয়া বুঢ়াও অধিক উৎপাদন পাব পাৰিব।
সেয়েহে বানপানীৰ বাবে সময়মতে
কঠীয়া বুব নোৱাৰিলেও প্রফুল্ল আৰু
গীতেশৰ বয়সীয়া কঠীয়া বুঢ়া সুফল
পোৱা যাব। এই ক্ষেত্ৰত প্রফুল্ল জাতটোৱ
৩০-৭৫ দিনীয়া আৰু গীতেশৰ ৩০-
৬০ দিনীয়া বুঢ়া কঠীয়া ৰোপণ কৰিও
আশা কৰা মতে উৎপাদন পাব পৰা যায়।
ইয়াৰ উপৰিও নিশ্চিতভাৱে বানৰ কৰলত
পৰা অঞ্চলৰ বাবে এন্দুশালি, মনোহৰ
শালি, বিৰাজ, কে.এম.জে ১-১৭-২,
কে.এম.জে ১-১৯-১, আদি জাত
নিৰ্বাচন কৰিব পাৰি এই কেইটা জাতৰো
পলমৰকৈ কৱলেও উৎপাদন দিব পৰাৰ
ক্ষমতা আছে।

কঠীয়াতলী প্ৰস্তুতি ৩ বানাক্রান্ত অঞ্চলৰ
কৃষক ৰাইজে সমূহীয়াভাৱে কঠীয়াতলী
প্ৰস্তুত কৰিব পাৰে। কঠীয়াতলীখন
ভালদৰে হালবাই মেয়াই সমান কৰিব লব
লাগে। প্ৰস্তুতিৰ সময়তে গোৰৰ বা
পচনসাৰ প্ৰয়োগ কৰিলে কঠীয়াৰ বাঢ়ন
ক্ষমতা বাঢ়ে। কঠীয়াতলীখন ৪ ফুট
(১.২৫ মিটাৰ) বহুল হিচাপে একো
একোখন চিটা বনাব লাগে। প্ৰতিখন
কঠীয়াতলী (চিটা)ৰ মাজত এফুট
ব্যৱধান বাখিব লাগে। এনেকৈ ব্যৱধান
বাখিলৈ লোৰবিলাকত পানী বাখিবলৈ

সুবিধা হোৱাৰ উপৰিও প্ৰয়োজন
সাপেক্ষে পোক-পৰলো বা বেমাৰ-আজাৰ
প্ৰতিৰোধৰ কাৰণে ঔষধ স্প্ৰে কৰিবলৈৱে
সুবিধা হয়। ১০ মিটাৰ দীঘল আৰু
১.২৫ মিঃ বহল একোখন কঠীয়াতলীত
এক কিংগ্ৰাঃ বীজ সিঁচিব পাৰি। এবিধা
মাটি ৰুবৰ বাবে এনেকুৰা ১০ খন
কঠীয়াতলীৰ প্ৰয়োজন হয়।

কঠীয়া ৰোপণ ৪ বানান্ত্ৰিক্ষত অঞ্চলত
বানপানী ওলাই যোৱাৰ পাছতহে কঠীয়া
ৰুব পৰা যায়। সেয়েহে আগষ্ট মাহত বা
আগষ্টৰ শেষ সপ্তাহতহে কঠীয়া ৰুব
পাৰি। বানবিধিক্ষত অঞ্চলত যিহেতু
পলমকৈ কঠীয়া ৰোৱা হয় সেইবাবে
কঠীয়া ঘনকৈ ৰুব লাগে। অধিক
উৎপদনক্ষম উন্নত জাতৰ কঠীয়া
২০X১৫ ছেঃ মিঃ ব্যৱধানত ৰোৱা
উচিত। কমদিনীয়া (৯০-১০০ দিন)
জাতৰ ক্ষেত্ৰত ১০X১০ ছেঃ মিঃ
ব্যৱধানত ৰুলে সুফল পোৱা যায়।
গোছাই প্ৰতি ৫-৬ ডাল কঠীয়া ৰুব
লাগে। যিবোৰ মাটিত বানপানীয়ে পলম
পেলাই কৈ যায় সেইবোৰ মাটিত সাৰ
প্ৰয়োগ নকৰিলেও হয়। সাময়িকভাৱে
বানৰ কৰলত পৰা মাটিত ৰোৱনী চাহতে
নিৰ্দ্বাৰিত সাৰখিন প্ৰয়োগ কৰিব লাগে
বানপানী যোৱাৰ পাছত বোকাত সিঁচিব
কৰা ধান খেতি ৪ যিবোৰ ঠাইত
বানপানীৰ বাবে ছেপ্টেন্বৰ মাহৰ মাজ

ভাগলৈকে কঠীয়া বৰ পৰা নহয় সেইবোৰ
ঠাইত গজালি মেলা বীজ বোকাত সিঁচি
খেতি কৰিব পাৰি । এইফ্রেত্ৰ হৃষ্ম্যাদী
জাত ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে । লুইত, কপিলি,
দিচাং, কলং আদি জাত ব্যৱহাৰ কৰি
আশানুৰূপ উৎপাদন পৰি পাৰি । বানপানী
যোৱাৰ পাছতে মাটিদৰা হালবাই বোকা
কৰি মৈয়াই লব লাগে । এতিয়া ওপৰত
উল্লেখ কৰা জাতসমূহৰ গজালি মেলা
বীজ বিয়াই প্ৰতি ১০ কিঃ গ্ৰাঃ হিচাপত
সিঁচিব লাগে । শাৰীৰিক প্ৰণালীত সিঁচিলৈ
দুটা শাৰীৰ মাজত ২০ ছেঁ মিঃ বা ৮
ইঞ্চি ব্যৱধান বাখিব লাগে । বোকা কৰা
মাটিত বীজ সিঁচাৰ পাছত বন-বাতৰ
প্ৰকোপ বেছি হয় সেয়েহে বীজ সিঁচাৰ
২-৩ দিন আগেয়ে মাটিদৰা বুটাকুলৰ
বিঘাই প্ৰতি ৫০০ গ্ৰাম ৫ কিঃ গ্ৰাঃ শুকান
বালিৰ লগত মিহঙাই ছাটিয়ালে বন-বাত
নিয়ন্ত্ৰণ হয় ।

শশ্যৰক্ষা ৪ বানপানী ওলাই যোৱাৰ
পাছত অনিষ্টকৰী কীট-পতংগইশসাডৰা
অনিষ্ট কৰা দেখা যায় । সেইবিলাকৰ
ভিতৰত সাধাৰণতে মজাখোৱা, চৰহা
পোক, টুপলিকটা আদিয়েই প্ৰধান কীট-
পতংগৰ আক্ৰমণ হোৱা দেখিলৈই কৃষি
সম্প্ৰসাৰণ কৰ্মী বা কৃষি উন্নয়ন বিষয়াৰ
পৰামৰ্শ মতে বিহিত ব্যৱস্থা লব লাগে ।
জধে-ধধে ঔষধ স্পে কৰিব নালাগে ।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

সকলো বয়সৰ পশুধনেই এই ৰোগত
আক্রান্ত হয়।

সংক্রমণ কেতিয়া আৰু কেনেকৈ হয় ?

সাধাৰণতে গ্ৰীষ্ম আৰু
বৰ্ষাকালত, যেতিয়া আমাৰ চৌদিশৰ
উৰতা আৰু আৰ্দ্ধতাৰ পৰিমাণ অতি বেছি
হৈ থাকে, সেই সময়তে বিশেষকৈ
জলাশয়ৰ ওচৰ-গাজৰ অঞ্চলসমূহত,
ৰঙ্গ পায়ী কীট-পতংগ যেনে ম'হ
(বিশেষকৈ এডিচনামৰ ম'হ) চিকৰা আদিৰ
উপৰিও মাখি, তঁহ আদিৰো উপদ্রুৰ বাঢ়ে
আৰু এই কীট-পতংগসমূহে বিয়পোৱা
লাম্পী ৰোগ বা ছালৰ টেমুনা বঞ্চা ৰোগৰো
এই সময়তেই প্ৰাদুৰ্ভাৱ বাঢ়ে। কোনো এখন
ঠাইতলাম্পী বেমাৰ অৱস্থিতি নিৰ্ভৰ কৰে
ক্ষমতা আহে যিয়ে পোৱালীটোক ৬ মাহ
বয়সলৈকে সুৰক্ষা দিয়ে। গতিকে এনে
পোৱালীক ৬ মাহ বয়সলৈকে প্ৰতিযোথেক
চিটা নিৰ্দিলেও হয়, কিন্তু আগতে লাম্পী
বা টেমুনা ৰোগত আক্ৰান্ত নোহোৱা
গৱজনীৰ ভৱিষ্যতে লাম্পী বেমাৰ হোৱাৰ
অৱকাশ থাকি যায়। এনে গাইগুৰ আৰু
তাইৰ পোৱালীক যিকোনো বয়সতে
বিশেষকৈ গ্ৰীষ্মকালৰ আৰভত্তিতেই
প্ৰতিযোথেক ছিটা দিয়াটো বাধ্যনীয়।
ভাইৰাছটা কিদৰে বিয়পে -

সেই থাইলে অন্য গৃহৰ পশুৰ চলাচল আৰু
পশুধনসমূহৰ দেহৰ ৰোগ প্রতিৰোধ কাৰাৰ
ক্ষমতাৰ ওপৰত। তড়ুগৰি বতাহু, উষণতা,
বৃষ্টিপাত্ৰ পৰিমাণ আদিয়ে এই বেমাৰৰ
বাহক ম'হু, ঊঁহু আৰু মাথিক আকৰ্ষণ কৰে
আৰু অৱধাৰিত ভাৱেই লাম্পী আৰু
লাম্পীৰ লগতে অন্যান্য বেমাৰো আকৰ্ষিত
হয়। এটা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা এয়েই যে
এবাৰ এই বেমাৰৰিধি হৈ যোৱাৰ পিছত
গৰজনীৰ গাত ভাৰিয়তে এই ৰোগ পুনৰাবৃত্তি
হোৱা দেখা নাযায়। অৰ্থাৎ এবাৰ এই
বেমাৰৰ পৰা আৰোগ্য হোৱাৰ পাছত সেই
গৰজনী বা গৰটোৱে ৰোগ প্রতিৰোধ
ক্ষমতা বিকাশ কৰে যিয়ে গৰজনীক
ভাৰিয়তে হ'ব পৰা লাম্পী ৰোগৰ

পুনৰআক্ৰমণৰ পৰা সুৰক্ষা দিয়ে।
উল্লেখযোগ্য যে এনে গাইগৰুৱে জন্ম দিয়া
পোৱালীৰ শৰীৰলৈও এই প্ৰতিৰোধী
ক্ষমতা আহে যিয়ে পোৱালীটোক ৬ মাহ
বয়সলৈকে সুৰক্ষা দিয়ে। গতিকে এনে
পোৱালীক ৬ মাহ বয়সলৈকে প্ৰতিমেধক
চিটা নিৰ্দিলৈও হয়, কিন্তু আগতে লাম্পী
বা টেমুনা বোগত আক্ৰান্ত নোহোৱা
গৰজনীৰ ভৱিয়তে লাম্পী বেমাৰ হোৱাৰ
অৱকাশ থাকি যায়। এনে গাইগৰু আৰু
তাইৰ পোৱালীক যিকোনো বয়সতে
বিশেষকৈ গ্ৰীষ্মকালৰ আৰম্ভণিতেই
প্ৰতিমেধক ছিটা দিয়াটো বাধ্যনীয়।
ভাইৰাছটো কিদৰে বিয়পে -

ନାମେ ଏଗୋଟିମ ରୁ ଖାର, ଭାର ଆକିଥିମ୍ବା
ଆଦିବ ଦୀର୍ଘା ଏହି ବୋଗ ସଂକ୍ରମିତ ହୁଯା । ଇହାର
ଉପରି ଏକେଟା ଦାନା ଆକି ପାନୀ ଥୋରା ପାତ୍ର
ଜୀବିଯାତେଓ ଆକ୍ରମଣ ମରବ ମୁଖର ଲେଳାରିତି
ବା ନାକ ଆକି ଚକୁବ ପରା ଓଲୋରା ପାନୀର
ଦାବାଓ ଭାଇବାହିବିଧ ସୌଚାରେ । ଇହାର ଉପରିଓ
କୃତିମ ପ୍ରଜନନର ଦାବାଓ ଏହି ଭାଇବାହିବିଧ
ସୌଚାରା ପ୍ରମାଣ ପୋରା ଗୈଛେ ।

ଲକ୍ଷଣ ସମ୍ମତ :
ଲାମ୍ପି ବେମାରତ ପଶୁଧନଟିର
ଶରୀରର ଗୋଟିଏ ଅଂଶରେ ଟେମୁନା ସୃଷ୍ଟି ହୁଯ,
ଯି ପିଛଲେ ଘାଁ ହୈ ଶେଷତ ଶୁକାନ ଛୋକୋରା
ବାନ୍ଧେ । ଇହାର ଉପରିଓ ଅନ୍ୟ ଲକ୍ଷଣସମୂହ ହଙ୍ଗ-
ଜୁବ, ହଠାତେ ଗାଥୀର ଉତ୍ପାଦନ କରି ଯୋରା,

আমাৰ একাশৰ

বানপানীৰ সময়ত পশুধনৰ
খাদ্যৰ যতন

বানাক্রান্ত অঞ্চলৰ পশুপালক সকলৰ কাৰণে পশুখাদ্যৰ যোগান তথা যতন এক গুৰুত্ব পূৰ্ণ বিষয়। অসমৰ গ্রামাঞ্চলত সেউজীয়া ঘাঁহ-বনেই যিহেতু পশুধনৰ প্ৰধান খাদ্য আৰু বানপানীৰ সময়ত খেতিপথাৰ আৰু ঘাঁহনি পথাৰৰোৱা যেতিয়া পানীৰে উপচি পৰে, তেতিয়া সেই অঞ্চলৰ পশুধনৰ বাবে এক বিৰাট খাদ্য সংকটৰ সৃষ্টি হয়। খাদ্যৰ অভাৱত গৰু-ছাগলীয়ে যি পায় তাকেই খাবলৈ ধৰে আৰু ফলস্বৰূপে বদ-হজম হৈ পেটফুলা বেমাৰ হয় আৰু পৰবৰ্তী সময়ত পেট চলিবলৈ ধৰে। শৰীৰৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় খাদ্যখিনি খাবলৈ নোপোৱাৰ পশুধনৰোৱা বীনাই যায়, গাধীৰ উৎপাদন কমি যায় আৰু শৰীৰৰ বোগ প্ৰতিৰোধী ক্ষমতাও হাস পায়। এনে অৱস্থাত বোগ সৃষ্টিকাৰী বেঞ্চেৰীয়া, ভাইৰাছ আদিয়ে পশুধনক আক্ৰমণৰ লক্ষ্য কৰি লয় আৰু বিভিন্ন বেমাৰৰ প্ৰদুৰ্ভাৰ ঘটে।

এনে প্ৰাকৃতিক দুর্ঘোগৰ সময়ত খেতিয়কসকলৰ ঘৰত সংৰক্ষণ কৰি বৰ্ধা ধানখেৰ আৰু ধানৰ নৰাই গৰু-ম'হৰ প্ৰধান খাদ্য হিচাপে কাম কৰে। এই খেৰ বা নৰাখিনিক গৰু-ম'হে খাই ভাল পোৱাৰ কাৰণে আৰু বেছিকে হজম হোৱাৰ কাৰণে সেইবোৰ ২-৩ ছেঁমিঃ দীঘলকৈ টুকুৰা-টুকুৰকৈ কাটি বা এৰাতিমান পানীত তিতাই বাথি বা খাবলৈ দিয়াৰ সময়ত নিমখ পানী ছিটিয়াই দিব লাগে। তাৰোপৰি ধানখেৰত প্ৰচন্তিৰ পৰিমাণ বৰ্চাৰলৈ আৰু বেছিকে হজম কৰাবলৈ প্ৰতি ১০০ কিঃগ্রাম খেৰ প্ৰায় ৫০ লিটাৰ ইউৰীয়া (৩-৪ কিঃগ্রাম) মিশ্রিত পানী মিহলাই ১৫-২১ দিন বায়ু-পানী নলগাকৈ সংৰক্ষণ কৰি খুৱাৰ পাৰি। এনে খেৰৰ লগত অলপ চাপৰ, তুঁহণ্ডি আদি মিহলাই খুৱালৈ পশুধনে প্ৰয়োজনীয় ন্যূনতম পুষ্টিখিনি পায়। বাবিৰাৰ সময়ত হোৱা আৰু পানীত ডুব যোৱা যেনে- দল, এৰালি, লকছাকে ধৰি অন্যান্য ঘাঁহ কাটি আনি খুৱালৈ সেইবোৰ ভালদৰে ধুই ল'ব লাগে যাতে শেলাই আদি লাগি নাথাকে। এনে ঘাঁহ কাটি আনি লাগে লাগে খাবলৈ নিদি দুই-একদিন ব'দত শুকুৱাইহৈ খাবলৈ দিব লাগে অন্যথাই পশুধনৰ পেট চলিব পাৰে।

বানপানীৰ সময়ত পশুধনক বচাই বাখিবলৈ আৰু ন্যূনতম উপাদানখিনি পাবলৈ অন্য কিছুমান খাদ্যবস্তু খুৱাৰ পাৰি যিবোৰ সাধাৰণ অৱস্থাত খুওৱা নহয়। অসমৰ গ্রামাঞ্চলত প্ৰচুৰ পৰিমাণে উপলক্ষ বিভিন্ন গচ্ছ-গছনি যেনে- সৌৱা, কাথঞ্চন, ডিমৰ, কঠাল, ছজিনা, আম, হেলছ, নিম, মধুৰি, চুবাবুল আদিব পাতৰ লগতে প্ৰাকৃতিকভাৱে হোৱা ঘাঁহ-বন যেনে- উলু, বিৰিণা, নল-খাগৰি, তৰাঘাঁহ আদিও সময় সাপেক্ষে আৰু উপলক্ষিতাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি পশুখাদ্য হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। অনহাতে বৰতৰ ফল কঠাল, মাটিকঠাল, আম, কল, অমিতা আদি খাওতে ওলোৱা অৱশিষ্টখিনি পশুখাদ্যৰ লগত মিহলাই খুৱাৰ পাৰি। তাৰোপৰি খাল, বিল, পুখুৰী আদিত সহজে পোৱা পানীমেটেকা, পুনী আদি গৰু-ম'হক খুৱাৰ পাৰি। তাৰবাবে কিন্তু এই খাদ্যদ্বয় দুবিধক ব'দত শুকুৱাই তাত থকা পানীৰ পৰিমাণ কমাই ল'ব লাগে, অন্যথাই পশুৰ পাতলীয়া শৌচ হ'ব পাৰে। বানপানীৰ সময়ত গৰু-ম'হক খুৱাৰ পৰা আৰু অসমত অতি সহজলভ্য অন্য এবিধ খাদ্য হৈছে কলগছ। ইয়াৰ পকা ফল ও বাকলি, পাত আৰু সৰুকৈক কাটি গা-গচ্ছালোৱা অন্য খাদ্যৰ লগত মিহলাই খুৱাৰ পাৰি। এই সময়ত উপলক্ষ সকলো ধৰণৰ লতাজাতীয় গছকে কাটি আনি পশুধনক খুৱাৰ পৰা যায়।

পশুধনক এই খাদ্যদ্বয়ৰোৱা খুৱাওতে এটা কথা মনত বৰ্ধা উচিত যাতে একেটা পশুক দিনটোৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় খাদ্যখিনি একেবিধ খাদ্যদ্বয়ৰ দ্বাৰা পুৰণ নালাগে আৰু কোনো নতুন খাদ্যদ্বয় খুৱালৈ ইতিমধ্যে খুৱাই থকা পুৰণা খাদ্যবস্তুখিনিক একেবাবতে বা একেদিনাই সলনি কৰিব নালাগে। তাৰ ঠাইত অলপ কৰি দুই-এবিধ গচ্ছ-গছনিৰ পাত, ঘাঁহ বা লতা আদি মিহলাই খুৱাৰ লাগে। কাৰণ প্ৰায়বিলাক এনেধৰণৰ অপৰম্পৰাগত খাদ্যতে এক বা ততোধিক এনে বাসায়নিক পদাৰ্থ থাকে যি বেছি পৰিমাণত জীৱৰ দেহত সোমালৈ শৰীৰত অপকাৰ কৰিব পাৰে। এনেধৰণৰ একাধিক দ্বয় মিহলাই খুৱালৈ পশুধনে পুনৰোহিত অপকাৰ নহয় আৰু পশুবোৱে পেলনী নোয়োৱাকৈ ভালদৰে খায়।

ড° অসীম কুমাৰ শইকীয়া

মাহটোৰ কৃষিকল্প

১৬ শাঙ্গণৰ পৰা ১৫ ভাদ, ১৯৪৫ শক

পথাৰ শস্য

শেহতীয়া শালিধান :

জাত : বানপানীড়িত অঞ্চলৰ খেতিয়ক সকলে শালিধানৰ বুড়া কঠীয়া (৬০ দিনীয়া) যেনে : মনোহৰ শালি, বিৰাজ, শল্পেণোনা, এন্দ্ৰেশালি আদি অন্যান্য খলুৱা জাতৰ সচ ভাদৰ পৰা আহিলৈকে কৰি পাৰি। প্ৰসাদ ভোগ আৰু গোবিন্দ ভোগ বুড়া কঠীয়া (৬০ দিনীয়া) ভাদৰ তৃতীয় সপ্তাহলৈকে কৰি পাৰি। সত্য, বসুন্ধৰাৰ কঠীয়া (৩০-৩৫ দিনীয়া) ভাদৰ মাজ ভাগলৈকে কৰি পাৰি।

লুইত, কপলী, দিচাং আৰু সোণামুখীৰ কঠীয়া (২১-২৫ দিনীয়া) ভাদৰ শেহলৈকে কৰি পাৰি। এই কেইবিধ জাত কঠীয়া সিঁচাৰ দৰে গজালি উলিয়াই বোকা মাটিত ভাদৰ ২৫ তাৰিখলৈকে সিঁচিও কৰি পাৰি। ইয়াৰ উপৰিও এখন বহল ডাঙুৰ থালত পানী ভৰাই তাত অলপ কেৰাচিন তেল ঢালি তাৰ ওপৰত এটা চাকি বা পেট্ৰোমাস্ক লাইট জলাই পোকবিলাক তাত পৰিবলৈ দি মাৰিব পাৰি। ইয়াৰ উপৰিও বেলি ডুব যোৱাৰ সময়ত পোকবিলাক জাক পাতি উৰোতে পোক ধৰা জাল বা মোনাৰে ধৰি ঔষধৰ মিশ্রণত ডুবাই মাৰিব পাৰি। এনেধৰণৰ জাল বা মোনা পুৰণি আঠুৱা বা পাতল কাপোৱেৰে তৈয়াৰ কৰি হাত মাৰি এডাল লগাই ঘৰতে তৈয়াৰ কৰি লব পাৰি।

(ক) বিশেষ প্ৰতিপালন : পোক-পতঙ্গৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত পথাৰত ঔষধ ছটিওৱাৰ পিছত বিষাইপ্রতি ৫ কিঃগ্রামকে ইউৰীয়া টপ দ্ৰেছিং হিচাপে প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই দিব। যিসকলে সোণামুখী আৰু হীৰা (বৰাক উপত্যকাৰ বাবে) বা সত্যৰঞ্জন, লুইত, কপলী জাতৰ হুস্মাদী ধানৰ অক্ষুণ্ণিত বীজ পোনে পোনে পথাৰত সিঁচি শেহতীয়াভাৱে শালি খেতি কৰিবে আৰু বীজ সিঁচাৰ সময়ত সাব ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা নাই, তেখেতসকলে বীজ সিঁচাৰ ১৫-২০ দিনৰ ভিতৰত প্ৰতি বিঘাত ৫ কিঃগ্রামকে ইউৰীয়া টপ দ্ৰেছিং হিচাপে প্ৰয়োগ কৰিব। সাৰখিনি প্ৰয়োগ কৰিব আগেয়ে এণ্ডু ইউৰীয়াৰ লগত ১০ গুণ গোবৰ নাইবা পচন সাৰ মিহলাই ৪৮ ঘণ্টাৰ সময় গাপ দি লব।

বান আক্ৰান্ত অঞ্চলত শেহতীয়া শালি খেতি কৰিবলৈ একেবাবতে সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব পাৰিবলৈ ভাল। তেনে কৰিবলৈ খলুৱা জাতৰ কেইবিধ ইউৰীয়া ৬ কিঃগ্রাম, চুপাৰ ফচফেট ৯ কিঃগ্রাম আৰু মিউৰিয়েট অৱৰ কেইবিধ ইউৰীয়া টপ দ্ৰেছিং হিচাপে প্ৰয়োগ কৰিব। সাৰখিনি প্ৰয়োগ কৰিব আগেয়ে এণ্ডু ইউৰীয়াৰ লগত ১০ গুণ গোবৰ নাইবা পচন সাৰ মিহলাই ৪৮ ঘণ্টাৰ সময় গাপ দি লব।

(খ) বেমাৰ নিবাৰণ :
১) পাতভুলা বেমাৰ প্ৰতিৰোধী জাত যেনে- মনোহৰ শালি, প্ৰসাদ, আই আৰ- ৩৬ বা পক্ষজ ধান বোৱক।
২) পৰাপক্ষত বীজ সিঁচাৰ আগতে ঔষধেৰে শোধন কৰি লব।
পাত দেই ঘোৱা : পৰাপক্ষত পৰা তৰিতে জাত যেনে- লথিয়া আৰু মাচুৰীৰ খেতি কৰক।

বাকানী বেমাৰ :
১) বাকানী বেমাৰ হোৱা আৰু অঞ্চলত কাৰবেনেডেজিম বা থাইঅফিনেট ঔষধৰ ১ চাহ চামোচ প্ৰতি কিলো বীজৰ হিচাপত মিহলাই ২৪ ঘণ্টাৰ বাবে বাধি দিলে এই বেমাৰ নিয়ন্ত্ৰণ হয়।

বিশেষ সাৰধানতা :
পাত আৰু ঠাঁৰি গোলা বেমাৰে দেখা দিলে ইউৰীয়া নাইবা অন্য

বিশেষ মন কৰিবলগীয়া :

চৰহা আৰু গাঢ়ীপোকৰ নিবাৰণৰ ক্ষেত্ৰত গোটেই পথাৰখনত সমূহীয়াভাৱে ঔষধ ছটিওৱাৰ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ। নহলে ঔষধ প্ৰয়োগ নকৰা পথাৰলৈ পোকবিলাক বিয়াপি পৰি ওচৰৰ পথাৰলৈকে অনিষ্ট সাধন কৰিব। পথাৰত পোকৰ আবিৰ্ভাৰ হোৱাৰ লগে শস্য বক্ষাৰ ব্যৱহাৰসমূহ অৱলম্বন কৰা উচিত।

কুঁহিয়াৰ শব্দতকালীন কুঁহিয়াৰ অঞ্চেৰ মাহৰ ভিতৰতে বৰ। এই সময়ত বোৱা কুঁহিয়াৰ উৎপাদন বসন্তকালত বোৱা কুঁহিয়াৰতকে বেছিহয়।

শস্য বৰ্ষা :

গা-গছ বিঞ্চোৰা পোকৰ আক্ৰমণ হলে আক্ৰমণ হোৱা গছৰোৰ উঠাই পুতি দিব নহলে পুৰি পেলা

চাৰি

(৩ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)
পথাৰ শস্য

মাটিখনি যদি অন্ধকৃত হয়, তেন্তে বিঘাই প্ৰতি ১.৫-২.০ কুইণ্টল চূণ প্ৰয়োগ কৰি ল'লে মাহৰ উৎপাদন বৃদ্ধি হয়। বীজ সিঁচাৰ আগতে এবিধা মাটিত ৪ কিঃগ্ৰাম ইউজিয়া আৰু ৩০ কিঃগ্ৰাম চূপাৰ ফচফেট প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই লব।

জীৱাণু সাৰ প্ৰয়োগ আৰু বীজ সিঁচা :

সিঁচাৰ আগতে বীজখনিত বাইজ'বিয়াম জীৱাণুসাৰ মিহলাই ললে নাইটেজেনযুক্ত সাৰৰ পৰিমাণ ১ কিঃগ্ৰাম কমাই দিব পাৰি। ইয়াৰ বাবে উপযুক্ত জীৱাণুসাৰ ১৫০ গ্ৰাম (১ পেকেট) ৩-৪ কিঃগ্ৰাম বীজৰ লগত সিঁচাৰ আগতে ভালদৰে মিহলাই লব। বীজ সিঁচিবৰ বাবে তলীডৰাত ৩০ চেং মিঃ আঁতৰে আঁতৰে সৰু লোৱ কৰি তাত সমানে বীজ সিঁচি মাটিবে পাতলকৈ ঢাকি দিব। ঘাঁছৰ খেত :

অসমত বৰ্তমান অধিক উৎপাদনক্ষম ঘাঁছৰ জাতৰ বাবেও অনুমোদন জনোৱা হৈছে। কৃষকসকলে ঘাঁছৰ বীজৰ বা আগ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ঘাঁছগৱেণা কোৰৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰিব পাৰিব। তলত

কেইবিধিমান অধিক উৎপাদনক্ষম ঘাঁছৰ খেতৰিবিয়োগ দিয়া হৈছে।

দীননাথ ঘাঁছঃ জাতঃ ১২, পি - ১২, পুচ্ছ-৩ আৰু পুচ্ছ-১৯।

সিঁচাৰ সময়ঃ এপ্রিলৰ পৰা জুন।

বীজৰ পৰিমাণঃ বিঘাই প্ৰতি ১.৫ কিঃগ্ৰাম।

দূৰত্বঃ গছৰ পৰা গচ্ছল-১০ চেং মিঃ

শাৰীৰ পৰা শাৰীলৈ- ৩০ চেং মিঃ কটাৰ ব্যৱধানঃ প্ৰথমবাৰ গুটি সিঁচাৰ ৬০ দিনৰ পিচত আৰু দ্বিতীয়বাৰ গুটি সিঁচাৰ ১০৫ দিনৰ পিচত।

হাঁস্কীড নেপিয়াৰঃ জাতঃ এন. বি-২১, আই.জি এফ আৰু আই-৬ আৰু চি.আ-২
সিঁচাৰ সময়ঃ এপ্রিল - জুন।

আগ/কাটিঙ্গৰ পৰিমাণঃ বিঘাই প্ৰতি ১.৫ কিঃগ্ৰাম।

দূৰত্বঃ গছৰ পৰা গচ্ছল-৫০ চেং মিঃ

শাৰীৰ পৰা শাৰীলৈ- ৫০ চেং মিঃ

কটাৰ ব্যৱধানঃ প্ৰথমবাৰ আগৱোৱাৰ ৩ মাহৰ পিচত আৰু তাৰ পিচৰ কেইবিধিৰ ৫-৭ সপ্তাহৰ ব্যৱধানত মুঠ ৪-৫ বাৰ কাটিব পাৰি।

টিচচেনটিঃ জাতঃ চিৰচা, চি-এল - ১৬, চি-এল-১২।

সিঁচাৰ সময়ঃ এপ্রিলৰ পৰা জুন।

বীজৰ পৰিমাণঃ বিঘাই প্ৰতি ৫.৫ কিঃগ্ৰাম।

দূৰত্বঃ পুলিৰ পৰা পুলিলৈ-১৫ চেং মিঃ

শাৰীৰ পৰা শাৰীলৈ- ৪০ চেং মিঃ কটাৰ সময়ঃ ৭০ - ৮০ দিনত।

চিটাৰিয়াঃ জাতঃ কাজুঙ্গলো আৰু নন্দি।

সিঁচাৰ সময়ঃ এপ্রিলৰ পৰা জুনলৈ।

দূৰত্বঃ পুলিৰ পৰা পুলিলৈ- ৫০ চেং মিঃ
শাৰীৰ পৰা শাৰীলৈ- ৫০ চেং মিঃ

আগৰ পৰিমাণঃ শিপা ওলোৱা ৫০০০ আগ বিঘাইপ্ৰতি

কটাৰ ব্যৱধানঃ প্ৰথমবাৰ পুলি বোৱাৰ ৬০-৬৫ দিনৰ পিচত আৰু দ্বিতীয়বাৰ গুটি সিঁচাৰ ৪৫-৬০ দিনৰ অন্তৰত দুৱাৰ।

ড° বণজিঙ্গ কুমাৰ সাউদ

উদ্যোগ শস্য

আমঃ ৪ উন্নত জাতৰ আমৰ (লেঞ্চেৰা, দশহেৰি, ফজলি, চৌছা, কিবান ভোগ, নিলাম, মল্লিকা, অমৰাপলি, মালদহ আদি) পুলি সংগ্ৰহ কৰি নিদিষ্ট দূৰত্বত আগৰ মাহত বোৱাৰ দৰে পুলি বোৱন কৰক। গছত ভাল ঘুণে খোৱা বা কুমলীয়া ডাল কুটি খোৱা পোকেকে ধৰি আন পোকেও গছনষ্ট কৰিছে তেন্তে নেমুটেজোত দিয়াৰ দৰে নিবাৰণৰ ব্যৱস্থা কৰক। যদি সৰু সৰু ফলবোৰ বস শুহি খোৱা পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে দশমিক ৫ শতাংশ শক্তিৰ মালাথিয়ন মিশ্ৰণ গুৰি মিহলাই ফলবোৰত ছাটিয়াই দিয়ক। যদি পোক বা বেমাৰে আক্ৰমণ নকৰাকৈ সৰু সৰু ফলবোৰ সৰি পৰিবে তেন্তে ৫০ পিপিএম শক্তিৰ প্লেন ফিক্স বা ১৫ পিপিএম টু-ফৰ-ডি নামৰ হৰমোনৰ মিশ্ৰণ গছৰ পাতত ছাটিয়াই দিয়ক। যদি আগৰ মাহত অনুসাৰ জাতীয় সাৰ ছাটিওৱা নহ'ল তেন্তে এই মাহটো আগৰ মাহৰ দৰেই অনুসাৰ মিশ্ৰণ ছাটিয়াই দিয়ক।

ড° বাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ দাস
(অৱসৰী অধ্যাপক, অক্ষঃ বিঃ)

সুমথিৰা টেঙ্গঃ ৪ যোৱা মাহত নতুন বাবীত যদি সুমথিৰা টেঙ্গৰ পুলি বোৱন কৰা নহ'ল তেন্তে লোনকালে ডাল ধৰা বা ডালত কুল লগাই কৰা পুলি নিদিষ্ট দূৰত্বত বোৱন কৰক। গছৰ শুকান বা জখম হোৱা ডালবোৰ কাটি দিয়ক। গছৰ গুৰিত পানী জমা হৰলৈ নিদিষ্ট। যদি গছত ভাল ঘুণে খোৱা বা কুমলীয়া ডাল কুটি খোৱা পোকেকে ধৰি আন পোকেও গছনষ্ট কৰিছে তেন্তে নেমুটেজোত দিয়াৰ দৰে নিবাৰণৰ ব্যৱস্থা কৰক। যদি সৰু সৰু ফলবোৰ বস শুহি খোৱা পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে দশমিক ৫ শতাংশ শক্তিৰ মালাথিয়ন মিশ্ৰণ গুৰি মিহলাই ফলবোৰত ছাটিয়াই দিয়ক। যদি পোক বা বেমাৰে আক্ৰমণ নকৰাকৈ সৰু সৰু ফলবোৰ সৰি পৰিবে তেন্তে ৫০ পিপিএম শক্তিৰ প্লেন ফিক্স বা ১৫ পিপিএম টু-ফৰ-ডি নামৰ হৰমোনৰ মিশ্ৰণ গছৰ পাতত ছাটিয়াই দিয়ক। যদি আগৰ মাহত অনুসাৰ জাতীয় সাৰ ছাটিওৱা নহ'ল তেন্তে এই মাহটো আগৰ মাহৰ দৰেই অনুসাৰ মিশ্ৰণ ছাটিয়াই দিয়ক।

ড° বাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ দাস

(অৱসৰী অধ্যাপক, অক্ষঃ বিঃ)

(১ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমৰ পৰা)
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত
মিলেটৰ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ.....

আয়োজন কৰা এই প্ৰশিক্ষণৰ সামৰণি অনুষ্ঠানত প্ৰশিক্ষণার্থীসকলে প্ৰস্তুত কৰা সামগ্ৰীসমূহৰ এখন প্ৰদৰ্শনীৰে আয়োজন কৰা হয়। প্ৰশিক্ষণত মুখ্য বিজ্ঞানী ড° বন্ধনীতা গঁগৈ, জেষ্ট বিজ্ঞানী মুণ্ডি বৰুৱা আৰু তুলিকা বৰা আৰু কনিষ্ঠ বিজ্ঞানী ড° মযুৰী বৰাবৰ লগতে কাৰিকৰী দিশত মানসঞ্চয়তি শৰ্মা, পবিত্ৰ বৰা, বণ্টু শইকীয়া, পল্লবী তালুকুদাৰ, ড° মৰীয়া শৰ্মা, পূৰ্বালী শইকীয়া আৰু সীমাশী বৰুৱাই সহযোগিতা আগবঞ্চয়ায়।

(২ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

গৰু-ম'হৰ ছালত টেমুনা বন্ধা..

চুকু আৰু নাকৰ পৰা পানী ওলায়, নেলাবৰতী ওলায়, ভোকনলগা, ঘাঁ হোৱাৰ বাবে ছালখন নষ্ট হৈয়ায়। ইয়াৰ উপৰিও জন্মটো অন্তৰত দুৰ্বল হৈ পৰা কাৰণে হালটো, গাড়ী টুনা আদি দৈনন্দিন কামৰোৰ কৰিব নোৱাৰা হয়, অন্তৰত কুণ্ডাই যায়, প্ৰজনন ক্ষমতা কমি যায় আৰু গাড়ীৰ গৰুৰ গৰুপাত হয়, এইলক্ষণসমূহ, সংক্ৰমণ আৰু হোৱাৰ দুস্পৰাহ পাছৰ পৰাই দেখা পোৱা যায়।

লাম্পী বা টেমুনা বেমাৰ হোৱা গাইৰ সহজৰ খাৰ পাৰি নে?

বিশ্ব খাদ্য আৰু কৃষি সংস্থা
(এফ.এ.আ') ইঁ লাম্পী আক্ৰান্ত গাইৰ

গাখীৰ সেৱনৰ ক্ষেত্ৰত কোনো নিয়েধাজ্ঞা আৰোপ কৰা নাই। ভাৰতীয় পশ্চিমিকিংসা গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান (আই.ভি.আৰ.আই) বা গৱেষণাতো প্ৰাচীয়মান হৈছে যে যিহেতু ভাৰতৰ্বৰ্ষত গাখীৰ পুলি উত্পাদন হৈছে গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰয়োগ কৰা হয়, গতিকে লাম্পী আক্ৰান্ত গাইৰ গাখীৰ খোৱাৰ কোনো বাধা নাই। কাৰণ উত্পাদন হৈছে গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰয়োগ কৰা হৈয়ায়।

লাম্পী বৰ্তমান লগতে বৰ্তমানলৈকে প্ৰতিৰোধৰ অৰ্থনৈতিক প্ৰভাৱ -

লাম্পী বেমাৰ বৰ্তমানলৈকে কোনো ফলপ্ৰসূ চিকিৎসা নাই। গতিকে

প্ৰতিৰোধেই একমাত্ৰ উপায় বুলি গণ্য কৰা হৈছে। প্ৰতিৰোধক চিটা দিয়াৰ লগে লগে কিছুমান আনুসংগ্ৰহিক কথাৰ ওপৰতো গুৰুত্ব আৰোপ কৰিব লাগে-

১) ইঠাইৰ পৰা সিঠাইলৈ পশুধনৰ চলাচলত বাধা আৰোপ।

২) আক্ৰান্ত পশুধনক আচুতীয়াকৈ বথা।

৩) পতংগনাশক প্ৰে'কৰি/ছাটিয়াই কীট-পতংগ দূৰ কৰা/নাশ কৰা।

৪) জাকটোত নতুনকৈ আনা পশুধনক চামিল কৰাৰ আগতে অন্ততঃ তিনি সপ্তাহ আচুতীয়াকৈ বথা আৰু পৰ্যাবেক্ষণ কৰা।

৫) সকলো প